

ХИ. ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТ

Андижон вилояти 1941 йилда ташкил топган бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий бирлиги ҳисобланади.

Андижон вилояти Ўзбекистон Республикасининг шарқий қисмида жойлашган бўлиб, Фарғона вилояти билан (101,2 км), Наманган вилояти билан (106,6 км) ва Қирғизистон Республикаси билан (409,3 км) чегарадош. Майдони 4,3 минг кв. км. Чегара узунлиги 617,1 км.

Андижон вилояти маъмурий ҳудудий таркиби бўйича 2 та вилоятга бўйсунувчи шаҳар ва 14 та туманга бўлинган, аҳоли зичлиги 1 кв. км. га 741 кишига тўғри келади.

Маъмурий маркази - Андижон шаҳри бўлиб, аҳолиси 450,0 минг киши.

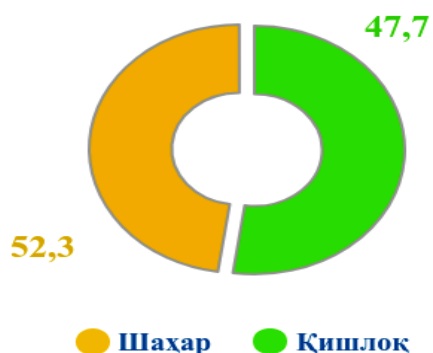
Дастлабки маълумотларга кўра, 2021 йил 1 январь ҳолатига вилоятда доимий аҳоли сони 3 188,2 минг кишини ташкил этиб, йил бошидан 60,5 минг кишига ёки 1,9 % га ўсди.

Шу билан бирга, шаҳар аҳолиси сони 1 665,9 минг кишини (жами аҳоли сонига нисбатан 52,3 %), қишлоқ аҳолиси сони 1 522,3 минг кишини (47,7 %) ташкил этади.

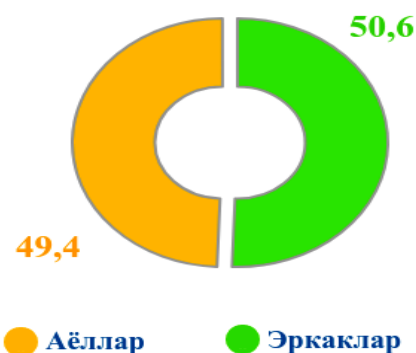
Андижон вилоятининг маъмурий-ҳудудий бўлиниши

**Шаҳар ва қишлоқ аҳолисining жами
аҳолига нисбатан улуши, %да**

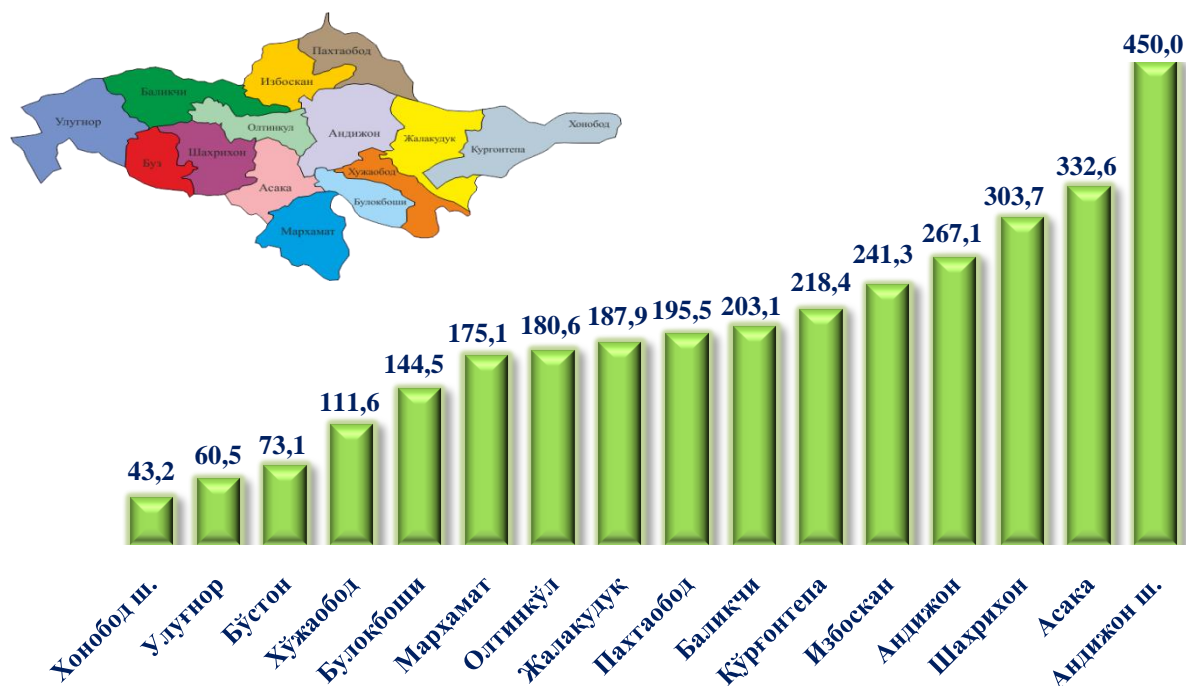
**Эркаклар ва аёлларнинг жами
аҳолига нисбатан улуши, %да**

**Андижон вилоятининг шаҳар ва туманлари бўйича доимий аҳоли сони
тўғрисида маълумот
(2021 йил 1 январь ҳолатига)**

	Доимий аҳоли сони, киши				
	Жами	шу жумладан:		шу жумладан:	
		шаҳар	қишлоқ	эркаклар	аёллар
Вилоят бўйича:	3 188 187	1 665 875	1 522 312	1 614 306	1 573 881
<i>шаҳарлар:</i>					
Андижон	449 961	449 961	-	226 528	223 433
Хонобод	43 182	36 288	6 894	21 578	21 604
<i>туманлар:</i>					
Олтинкўл	180 560	95 032	85 528	91 260	89 300
Андижон	267 113	204 619	62 494	133 494	133 619
Балиқчи	203 124	68 931	134 193	103 549	99 575
Бўстон	73 087	25 701	47 386	36 930	36 157
Булокбоши	144 503	70 134	74 369	73 559	70 944
Жалақудуқ	187 944	78 632	109 312	95 742	92 202
Избоскан	241 262	77 498	163 764	122 587	118 675
Улуғнор	60 500	6 216	54 284	30 200	30 300
Қўрғонтепа	218 379	93 197	125 182	110 118	108 261
Асака	332 633	101 828	230 805	168 155	164 478
Марҳамат	175 087	138 370	36 717	89 238	85 849
Шаҳрихон	303 653	100 786	202 867	155 001	148 652
Пахтабод	195 543	71 618	123 925	99 319	96 224
Хўжабод	111 656	47 064	64 592	57 048	54 608

Худудлар кесимида доимий аҳоли сонининг тақсимланиши
(2021 йил 1 январь ҳолатига, минг киши дастлабки маълумот)

Шаҳар ва туманлар кесимида доимий аҳоли сони ва ўсиш суръати

	2020 йил 1 январь ҳолатига (киши)	2021 йил 1 январь ҳолатига (киши)	Ўтган йилга нисбатан ўсиш суръати, %
Вилоят бўйича:	3 127 683	3 188 187	101,9
<i>шаҳарлар:</i>			
Андижон	441 700	449 961	101,9
Хонобод	42 517	43 182	101,6
<i>туманлар:</i>			
Олтинқўл	176 670	180 560	102,2
Андижон	261 817	267 113	102,0
Балиқчи	199 318	203 124	101,9
Бўстон	71 667	73 087	102,0
Булокбоши	141 942	144 503	101,8
Жалакудук	184 775	187 944	101,7
Избоскан	236 423	241 262	102,0
Улуғнор	59 319	60 500	102,0
Қўрғонтепа	214 815	218 379	101,7
Асака	325 805	332 633	102,1
Марҳамат	172 116	175 087	101,7
Шаҳрихон	297 669	303 653	102,0
Пахтаобод	191 667	195 543	102,0
Хўжаобод	109 463	111 656	102,0

Вилоят бўйича аҳолининг табиий ҳаракати
(январь-декабрь ҳолатига)

	Киши			ҳар 1000 кишига	
	2019 йил	2020 йил	ўсиш, камайиш, +,-	2019 йил	2020 йил
Туғилганлар	77 603	81 392	3 789	25,1	25,8
Ўлганлар	14 656	15 781	1 125	4,7	5,0
Никоҳлар	29 998	27 717	-2 281	9,7	8,8
Ажралишлар	3 650	3 124	-526	1,2	1,0
Кўчиб келганлар	7 588	5 477	-2 111	2,4	1,7
Кўчиб кетганлар	9 731	10 584	853	3,1	3,4

Туғилиш. 2020 йилнинг январь-декабрь ойларида туғилганлар сони 81 392 кишини ташкил қилди ва 2019 йилнинг шу даврига (77 603 киши) нисбатан 3 789 тага кўпайди, шунга мос равишда туғилиш коэффиценти 25,8 промиллени ташкил қилди ва аввалги йилга нисбатан 0,7 промиллега ортиди.

Вилоят бўйича тирик туғилганлар сони ҳамда коэффиценти
2020 йил январь-декабрь ҳолатига (1000 аҳолига нисбатан, промилле)

Тирик туғилганлар сони, киши

Туғилиш коэффиценти
(1000 аҳолига нисбатан, промилле)

**Туғилганлар сонининг жинси ва туғилган жойи бўйича
тақсимланиши**
(2020 йил январь-декабрь ҳолатига, киши)

	Жами	Жинси бўйича		Жойи бўйича	
		ўғил болалар	қиз болалар	шаҳар	қишлоқ
Вилоят бўйича:	81 392	41 789	39 603	42 769	38 623
<i>шаҳарлар:</i>					
Андижон ш.	11 650	6 146	5 504	11 650	-
Хонобод ш.	845	430	415	845	-
<i>туманлар:</i>					
Андижон	6 998	3 715	3 283	4 759	2 239
Асака	8 676	4 414	4 262	3 745	4 931
Балиқчи	5 214	2 712	2 502	1 248	3 966
Бўстон	1 875	949	926	785	1 090
Булоқбоши	3 453	1 703	1 750	1 161	2 292
Жалакудук	4 562	2 317	2 245	1 937	2 625
Избоскан	6 263	3 203	3 060	2 483	3 780
Улуғнор	1 524	769	755	147	1 377
Марҳамат	4 361	2 183	2 178	3 296	1 065
Олтинқўл	4 778	2 562	2 216	2 356	2 422
Пахтаобод	5 185	2 517	2 668	1 792	3 393
Хўжаобод	2 941	1 477	1 464	1 591	1 350
Шаҳрихон	8 021	4 047	3 974	2 813	5 208
Қўрғонтепа	5 046	2 645	2 401	2 161	2 885

2020 йил январь-декабрь даврида тирик туғилганлар сонидан ўғил болалар сони 41 789 нафарни ёки жамидан 51,3 % ни ташкил этди. Мос равишда қиз болалар сони 39 603 нафар ёки жамидан 48,7 % ни ташкил этди. Шаҳар жойда туғилганлар сони 42 769 нафарни (жамидан 52,5 %) ташкил этди, қишлоқ жойларда туғилганлар сони эса 38 623 нафарни (жамидан 47,5 %) ташкил этди.

Вафот этганлар. 2020 йил январь-декабрь 15,8 мингта ўлим қайд этилган бўлиб, мос равишда 1000 аҳолига нисбатан ўлим коэффициенти 5,0 промиллени ташкил этиб, 2019 йилнинг мос даврига нисбатан 0,3 промиллега ортиди (2019 йилда 4,7 промилле бўлган).

Ўлим коэффициенти 2019 йилнинг мос даврига нисбатан Улуғнор туманида (3,7 промилледан 4,6 промиллега), Андижон туманида (4,8 промилледан 5,7 промиллега), Бўстон туманида (4,3 промилледан 5,0 промиллега) ортиди.

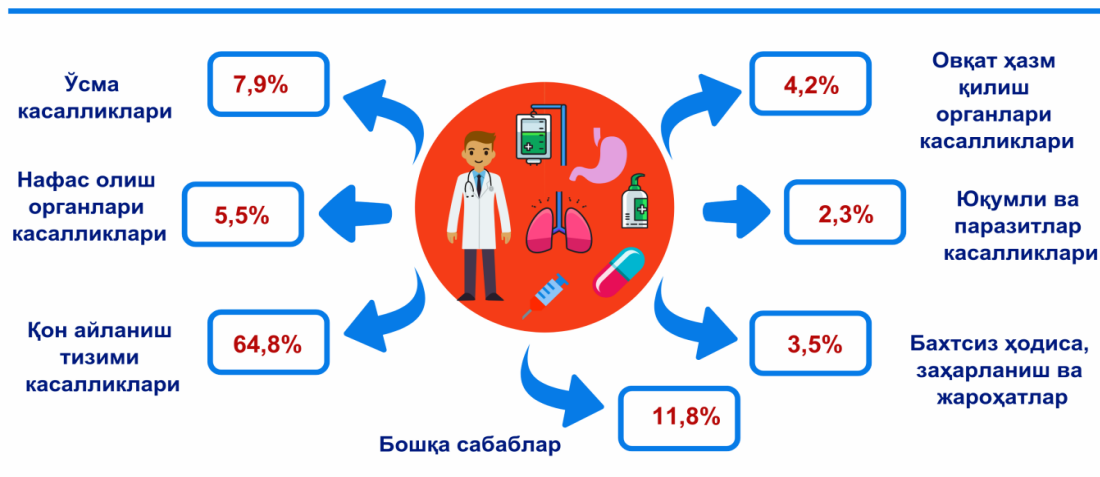
Вафот этганлар сони ва ўлим коэффициенти

	Вафот этганлар, киши		Ўлим коэффициенти, промилле	
	2019 йил	2020 йил	2019 йил	2020 йил
Вилоят бўйича:	14 656	15 781	4,7	5,0
<i>шаҳарлар:</i>				
Андижон	2 349	2 529	5,4	5,7
Хонобод	182	206	4,3	4,8
<i>туманлар:</i>				
Олтинкўл	779	900	4,5	5,0
Андижон	1 236	1 495	4,8	5,7
Балиқчи	911	959	4,6	4,8
Бўстон	303	363	4,3	5,0
Булоқбоши	623	717	4,4	5,0
Жалакудук	895	919	4,9	4,9
Избоскан	1 173	1 174	5,0	4,9
Улуғнор	215	274	3,7	4,6
Қўрғонтепа	906	936	4,3	4,3
Асака	1 538	1 621	4,8	4,9
Марҳамат	809	894	4,7	5,1
Шаҳрихон	1 303	1 370	4,4	4,6
Пахтабод	883	896	4,7	4,6
Хўжабод	551	528	5,1	4,8

Ўлганларни ўлим сабаблари бўйича тақсимоти

	Вафот этганлар, киши	
	2019 йил	2020 йил
Жами вафот этганлар	14 656	15 781
<i>шу жумладан :</i>		
Юқумли ва паразитлар касалликлар	212	363
Ўсмалар	1 328	1 250
Қон айланиш тизими касалликлари	9 463	10 221
Нафас олиш органлари касалликлари	475	868
Овқат ҳазм қилиш органлари касалликлари	707	659
Бошқа касалликлари	1 783	1 863
Бахтсиз ҳодиса, заҳарланиш ва жароҳатлар	688	557

2020 йилнинг январь-декабрь ойларида қайд этилган вафот этганларнинг 64,8 % қон айланиш тизими касалликларидан, 7,9 % ўсмалардан, 4,2 % овқат ҳазм қилиш органлари касалликларидан, 3,5 % бахтсиз ҳодиса, заҳарланиш ва жароҳатларидан, 5,5 % нафас олиш органлари касалликларидан, 2,3 % юқумли ва паразитлар касалликларидан ҳамда 11,8 % бошқа касалликларидан вафот этганлар.

Никоҳлар ва ажралишлар. 2020 йилнинг январь – декабрь ойларида фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органларида никоҳлар ва никоҳдан ажралишлар қайд этилди. Жами тузилган никоҳлар сони 27 717 та (ўтган йилнинг мос даврида 29 998 та), ажримлар сони 3 124 та (ўтган йилда 3 650 та) га тенг бўлди. Қайд этилган никоҳ кўрсаткичи 1 000 аҳолига нисбатан 8,8 промиллени (2019 йилнинг тегишли даврида 9,7 промилле) ва ажрим кўрсаткичи 1,0 промиллени (2019 йилнинг тегишли даврида 1,2 промилле) ташкил этди.

Тузилган никоҳлар ва никоҳдан ажралишлар сони
(январь-декабрь ойларида)

(бирлик)

	Тузилган никоҳлар		Никоҳдан ажралишлар	
	2019 йил	2020 йил	2019 йил	2020 йил

Вилоят бўйича:	29 998	27 717	3 650	3 124
-----------------------	---------------	---------------	--------------	--------------

шаҳарлар:

Андижон	4 191	3 806	589	512
---------	-------	-------	-----	-----

Хонобод	295	300	72	55
---------	-----	-----	----	----

туманлар:

Олтинқўл	1 685	1 666	180	144
----------	-------	-------	-----	-----

Андижон	2 581	2 578	322	300
---------	-------	-------	-----	-----

Балиқчи	1 914	1 770	150	129
---------	-------	-------	-----	-----

Бўстон	634	602	67	71
--------	-----	-----	----	----

Булоқбоши	1 432	1 144	169	157
-----------	-------	-------	-----	-----

Жалақудуқ	1 838	1 550	191	176
-----------	-------	-------	-----	-----

Избоскан	2 335	2 144	321	216
----------	-------	-------	-----	-----

Улуғнор	527	452	52	42
---------	-----	-----	----	----

Қўрғонтепа	1 962	1 738	271	195
------------	-------	-------	-----	-----

Асака	3 081	2 940	426	386
-------	-------	-------	-----	-----

Марҳамат	1 600	1 560	226	185
----------	-------	-------	-----	-----

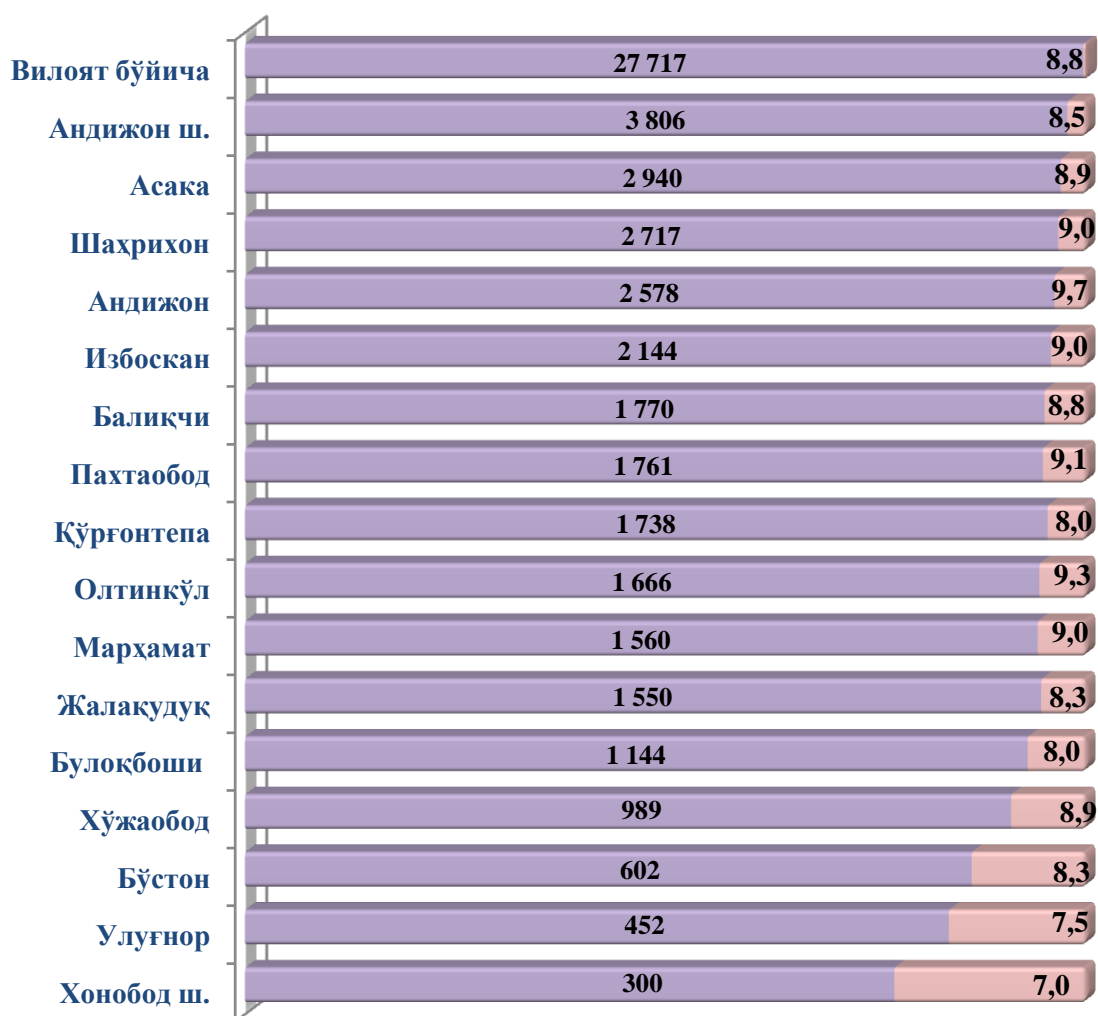
Шаҳрихон	2 788	2 717	250	248
----------	-------	-------	-----	-----

Пахтабод	1 924	1 761	230	178
----------	-------	-------	-----	-----

Хўжабод	1 211	989	134	130
---------	-------	-----	-----	-----

Вилоят бўйича тузилган никоҳлар сони ва никоҳлар коэффиценти
 2020 йил январь-декабрь ҳолатига (ҳар 1000 аҳолига нисбатан промилле)

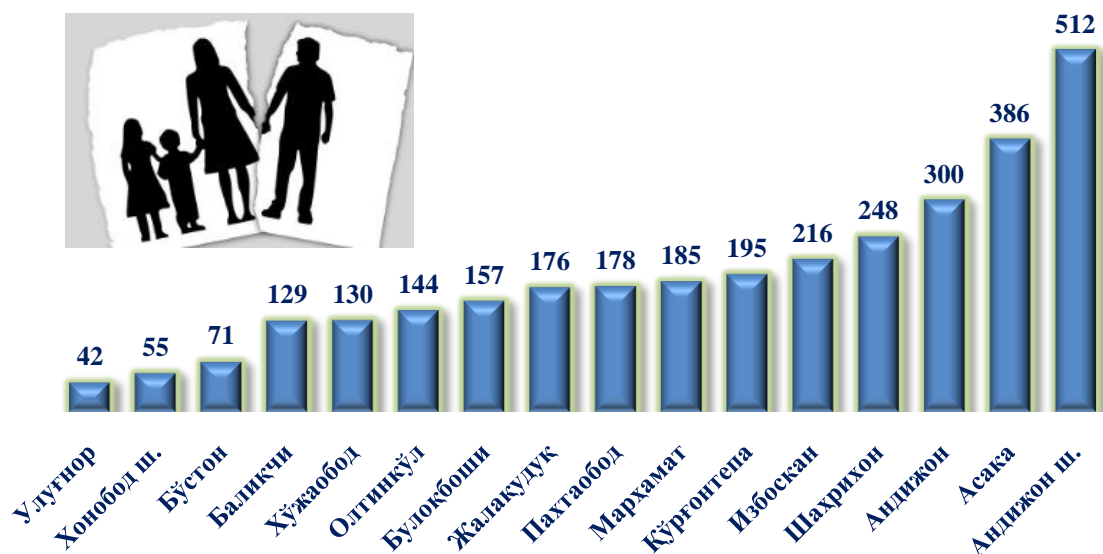

■ Никоҳ, бирлик   ■ Никоҳ коэффиценти, промилле

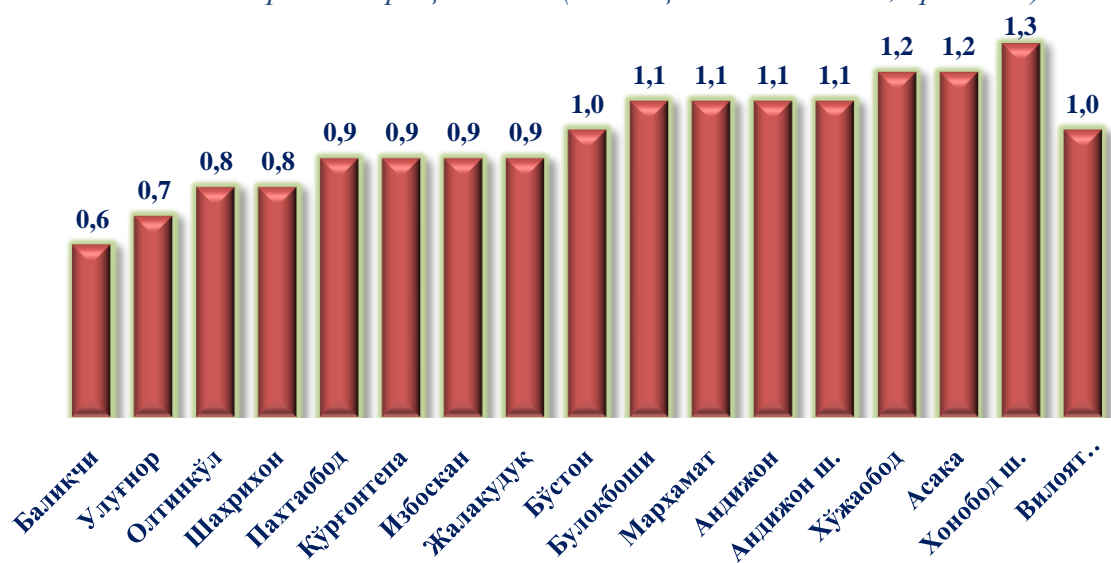
Никоҳ тузиш коэффицентининг аввалги йилга ўсиши ҳеч қайси ҳудудда кузатилмади, фақат Хонобод шаҳрида кўрсаткич аввалги даражада сақланиб қолди (7,0 промилле). Қолган ҳудудларда коэффицент камайиши кузатилди. Сезиларли камайиш Хўжаобод тумани (2,3 промиллега), Булоқбоши тумани (2,2 промиллега), Жалақудуқ туманида (1,7 промилле) кузатилди.

Ҳудудлар бўйича никоҳдан ажралишлар сони
(2020 йилнинг январь-декабрь ойларида, бирлик)

Ажрим коэффицентида аввалги йилга нисбатан туманда ўсиш Бўстон туманида бўлди (0,1 промиллега). Шахрихон, Хўжабод туманларида кўрсаткич барқарор қолган бўлса, қолган туман ва шаҳарларда пасайиш кузатилди. Айниқса энг сезиларли пасайиш Избоскан туманида (аввалги йилга нисбатан 0,5 промиллега камайган) кузатилди.

Вилоят бўйича никоҳдан ажралишлар коэффиценти
2020 йил январь-декабрь ҳолатига (1000 аҳолига нисбатан, промилле)

Миграция. Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йил январь-декабрь ойларида вилоят бўйича кўчиб келганлар сони **5 477** кишини, шу давр мобайнида кўчиб кетганлар сони эса **10 584** кишини ташкил қилди. Мос равишда миграция қолдиғи минус **5 107** кишини ташкил этган, 2019 йилнинг мос даврида минус **2 964** киши бўлган.

Аҳолининг миграция кўрсаткичлари
(январь-декабрь ойларида)

(киши)

	Келганлар		Кетганлар		Миграция сальдоси	
	2019 йил	2020 йил	2019 йил	2019 йил	2019 йил	2020 йил
Вилоят бўйича:	7 588	5 477	9 731	10 584	-2 143	-5 107
<i>шаҳарлар:</i>						
Андижон	1 771	1 490	2 250	2 350	-479	-860
Хонобод	268	183	125	157	143	26
<i>туманлар:</i>						
Олтинкўл	599	576	629	564	-30	12
Андижон	1 395	916	1 002	1 123	393	-207
Балиқчи	266	387	507	836	-241	-449
Бўстон	159	148	247	240	-88	-92
Булоқбоши	206	169	366	344	-160	-175
Жалақудуқ	88	120	669	594	-581	-474
Избоскан	603	380	526	630	77	-250
Улуғнор	123	144	169	213	-46	-69
Қўрғонтепа	488	131	587	677	-99	-546
Асака	463	340	604	567	-141	-227
Марҳамат	150	54	437	550	-287	-496
Шаҳрихон	340	155	668	822	-328	-667
Пахтабод	80	116	420	529	-340	-413
Хўжабод	589	168	525	388	64	-220